

Висновки. Механізм управління підприємствах-учасниках, так і в масштабах всієї функціонування інтегрованою бізнес – структурою машинобудування повинен представляє єдине ціле, інакше не вдасться націлити підприємства - учасники на реалізацію завдань і цілей, що стоять перед об'єднанням в цілому. Одночасно структура управління ІСБ поєднує централізовані рішення з диференційованим підходом до окремих підприємств - учасників залежно від характеру і змісту їх діяльності, територіального розміщення і ступеня участі в загальній продуктивно-побутової діяльності. Результатом функціонування структури управління має стати створення для об'єднання умов щоб бути економічно ефективним і стійким в ринковому середовищі, тобто ефективно управляти ресурсами бізнес структури і домагатися ефекту синергії і оптимізації їх використання як окремо в

підприємствах-учасниках, так і в масштабах всієї бізнес структури.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Асаул А.Н. Менеджмент корпорации и корпоративное управление / А.Н. Асаул, В.И. Павлов, Ф.И. Бескиер, О.А. Мышко - СПб. : Гуманистика, 2006.
2. Баранников А.Ф. Теория организации: учебник для вузов / А.Ф. Баранников - М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2004.
3. Виханский О.С., Наумов А.И. Менеджмент / О.С. Виханский, А.И. Наумов – [4-е изд., перераб. и доп.]. — М. : Экономистъ, 2006. — 670 с.
4. Виханский О.С. Стратегическое управление : учебник / Виханский О.С. - М. : Изд-во МГУ, 2004.

*Рецензент д.е.н., професор УПА Прохорова В.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Полякова О.М.*

УДК 656.07.003.01 (477)

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ТА ПРИНЦИПІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРИ СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Зубенко В. О., к.е.н, доцент (УкрДАЗТ)

Доведено, що реалізація концепції стратегічного управління на підприємствах залізничного транспорту України стосується всіх аспектів їх діяльності і повинна базуватись на комплексній інформації. Якісним базисом для інформаційного забезпечення стратегічного управління підприємствами залізничного транспорту повинна бути економічна діагностика.

Сформульовано основні принципи, які слід дотримуватись при проведенні економічної діагностики на підприємствах залізничного транспорту.

Ключові слова: стратегічне управління, економічна діагностика, підприємства залізничного транспорту.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДОВ И ПРИНЦИПОВ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДИАГНОСТИКИ ПРИ СТРАТЕГИЧЕСКОМ УПРАВЛЕНИИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА

Зубенко В. А., к.э.н, доцент (УкрГАЗТ)

Доказано, что реализация концепции стратегического управления на предприятиях железнодорожного транспорта Украины касается всех аспектов их деятельности и должна базироваться на комплексной информации. Качественным базисом для информационного обеспечения стратегического управления предприятиями железнодорожного транспорта должна быть экономическая диагностика.

Сформулированы основные принципы, которые следует соблюдать при проведении экономической диагностики на предприятиях железнодорожного транспорта.

Ключевые слова: стратегическое управление, экономическая диагностика, предприятия железнодорожного транспорта.

USE OF METHODS AND PRINCIPLES OF ECONOMIC DIAGNOSTICS IN STRATEGIC MANAGEMENT OF THE ENTERPRISES OF RAILWAY TRANSPORT

Zubenko V. A., Candidate of Economic Sciences, associate professor (USA of RT)

In the past few years, the deterioration of the situation on the railway transport is connected with the instability of the market, a host of new policy decisions and legislative acts, the reduction of domestic resources and the growth of aggressiveness in the external environment, especially in the financial sphere. In these conditions is very important to a successful application in practice of the railway transport management strategic management of the enterprises of branch.

It is proved that the implementation of the concept of strategic management at the enterprises of railway transport of Ukraine deals with all aspects of their activity and must be based on a comprehensive information. Qualitative basis for the information support of the strategic management of railway transport enterprises must be economic diagnostics.

Formulates the basic principles that should be followed when carrying out of economic diagnostics at the enterprises of railway transport of Ukraine.

Keywords: *strategic management, economic diagnostics, enterprises of rail transport.*

Актуальність. Ефективне функціонування залізничного транспорту України відіграє виняткову роль в створенні умов для модернізації та переходу на інноваційний шлях розвитку національної економіки, сприяє створенню умов для забезпечення лідерства України в світовій економічній системі.

Від стану і якості роботи залізничного транспорту залежать також можливості держави ефективно виконувати такі найважливіші функції, як захист національного суверенітету і безпеки країни, забезпечення потреби громадян в перевезеннях, створення умов для вирівнювання соціально-економічного розвитку регіонів.

Все це підкреслює необхідність розробки та реалізації ефективного, комплексного, дієвого механізму управління залізничним транспортом, а від того наскільки добре буде організований даний процес залежатиме не тільки поточна результативність і ефективність галузі, але і її існування в майбутньому.

Однак, на сучасному етапі розвитку залізничний транспорт України не завжди виявляється здатним адекватно і гнучко реагувати на зовнішні погрози, внаслідок чого потенційні можливості галузі в отриманні економічної вигоди можуть обернутися в джерело проблем.

В останні кілька років погіршення ситуації на залізничному транспорті пов'язано з нестабільністю ринку, безліччю нових директивних рішень і законодавчих актів, зменшенням внутрішніх ресурсів і зростанням агресивності зовнішнього середовища, особливо у фінансовій сфері.

В цих умовах велике значення відводиться вдалому застосуванню в практику управління залізничним транспортом стратегічного управління підприємств галузі, при цьому особливу увагу слід приділити базису інформаційного забезпечення, адже від нього залежить якість та ефективність стратегічного управління.

Аналіз досліджень та публікацій.

На сьогодні тема дослідження принципів, функцій та методів стратегічного управління підприємством досить популярна, їй присвячена ціла

низка праць за авторством: Томпсон А.А., Стрикленд А. Дж., Ансофф І., В.Л.Дикань, В.О.Зубенко, О.В.Маковоз, І.В.Токмакова, О.В.Шраменко, Соболев Ю.В., Дейнека А.Г., Позднякова Л.А., Тренев Н.Н. [1-6].

Проблемами економічної діагностики займалися такі вчені, як Гетьман О.О., Шаповал В.М., Бердникова Т.Б., Воронкова А.З., Євдокимова Н.М., Кірієнко А.В., Фомин Я.А. та багато інших [7-12]. Більшість з них вважає, що найбільш переконливі, достовірні і узагальнені результати при виборі управлінських рішень дає діагностика фінансового стану підприємства.

Крім того слід зазначити, що методи аналізу фінансової звітності і бухгалтерського балансу є одними з найпоширеніших у практиці бізнесу, причому як для великого бізнесу, так і для дрібних і середніх підприємств.

Багато уваги в публікаціях з даної теми приділяється процесу фінансової діагностики, як самостійному предмету дослідження, в контексті прийняття стратегічних управлінських рішень [11, 12]. Але не всі складові цього процесу можна застосувати в управлінні великим підприємством, до яких належить підприємства залізничного транспорту, адже вони мають складну систему управління. Крім того слід використовувати інші складові економічної діагностики окрім фінансової.

Мета статті. Обґрунтування необхідності використання економічної діагностики при стратегічному управлінні підприємствами залізничного транспорту та виділення основних принципів проведення економічної діагностики при цьому.

Основний матеріал. Стратегічне управління повинне стати основою і одночасно інструментом ефективного довгострокового розвитку залізничного транспорту України, для вирішення перспективних економічних завдань і досягнення великих соціально значущих результатів. Використання принципів та методів стратегічного управління на етапі реформування галузі сприятиме перетворенню залізничного транспорту з чинника

можливого ризику обмеження зростання вітчизняної економіки в джерело її стійкого розвитку.

Дослідженням сутності та визначенням етапів стратегічного управління підприємством займалися багато виданих вчених серед яких слід виділити Томпсон А.А., Стрикленд А. Дж., Ансофф І., Дикань В.Л., Зубенко В.О., Маковоз О.В., Токмакова І.В., Шраменко О.В., Соболев Ю.В., Дейнека А.Г., Позднякова Л.А., Тренев Н.Н. [1-6] та ін.

Зіставляючи підходи вчених до визначення змістовної сторони стратегічного управління, можна констатувати, що складність і динамічна природа підприємств ускладнюють розробку однієї специфічної моделі процесу стратегічного управління.

Однак, слід виділити спільні для всіх моделей етапи: місія; цілі; аналіз середовища; розробка, вивчення стратегічних альтернатив та вибір оптимальної стратегії; формування стратегічних планів, проектів та програм; реалізація планів, проектів та програм; контроль за виконанням; оцінка результатів та коригування.

Досліджуючи сутність стратегічного управління підприємства, можна зробити висновок, що воно спрямоване на створення конкурентних переваг підприємства і утвердження його ефективної стратегічної позиції, що забезпечить його майбутню життєздатність в мінливих умовах.

Як відомо, реалізація концепції стратегічного управління на підприємстві стосується всіх аспектів його діяльності і повинна базуватись на комплексній інформації.

Якісним базисом для інформаційного забезпечення стратегічного управління підприємствами залізничного транспорту повинна бути економічна діагностика.

Економічна діагностика — це процес розпізнавання й визначення негативних (кризових) явищ у діяльності підприємства на основі помічених локальних змін, установлених залежностей, а також особливо помітних явищ поточної діяльності підприємства.

Слід зазначити, що основний зміст економічної діагностики значно ширше ніж аналіз фінансового стану підприємства. Економічна діагностика поєднує в собі: діагностику конкурентного середовища та конкурентоспроможності підприємства і його продукції; діагностику потенціалу підприємства та його фінансового стану; управлінську діагностику; діагностику економічної безпеки та економічної культури підприємства; фінансову діагностику і оцінку вартості підприємства.

Таким чином, використання принципів та методів економічної діагностики при стратегічному управлінні підприємств залізничного транспорту є вельми актуальним на сучасному етапі розвитку економіки, адже дозволяє отримати майже весь

перелік необхідної при стратегічному управлінні інформації.

Слід зазначити, що при проведенні економічної діагностики на підприємствах залізничного транспорту необхідно дотримуватись основних принципів:

1. Потрібно досліджувати не тільки результати діяльності підприємства залізничного транспорту, а ще й проводити діагностику його бізнес-процесів і вміти знайти зв'язок між результатом та бізнес-процесом, а також враховувати їх вплив на результати галузі.

2. Процес проведення фінансової діагностики підприємств залізничного транспорту не можна обмежувати розрахунком тільки фінансових показників, необхідно вміти читати ці показники і розуміти причини змін при їх порівнянні.

3. Інструментарій діагностики результатів діяльності та стану підприємства включає в себе чимало показників, які часто дублюють один одного. Більше того, деякі з показників в загальному не використовуються.

4. В зв'язку з постійними змінами в господарському житті кожного підприємства відбуваються і зміни фінансових результатів діяльності підприємства та галузі вцілому. Тому для контролю цих змін необхідно проводити діагностику необхідних напрямків діяльності підприємства своєчасно і у встановлені терміни. Оптимально - раз на рік, для того, щоб проаналізувати та порівняти відповідні показники, як на рівні підприємства, так і на рівні галузі.

Висновок. В сучасних умовах господарювання питання економічної діагностики як комплексної оцінки стану підприємств залізничного транспорту набуває особливо важливого значення. Ухвалення рішення про розвиток залізничного транспорту, вибір стратегічних і тактичних орієнтирів повинен базуватися на чіткій оцінці стану підприємств галузі і можливих шляхів реалізації намічених цілей. Без точної оцінки стану підприємств галузі, їх фінансового забезпечення, знання економічного потенціалу неможливо визначити ефективну стратегію подальшого розвитку залізничного транспорту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дикань В.Л. Стратегічне управління [Текст]/ навч. посіб./ В.Л.Дикань, В.О.Зубенко, О.В.Маковоз, І.В.Токмакова, О.В.Шраменко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 272 с.

2. Томпсон А.А., Стрикленд А. Дж. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа. - М.: Вильямс, 2006 - 928 с.

3. Ансофф И. Стратегическое управление. - М.: Экономика, 1989. Раздел 5.1. Управленческая реакция на неожиданные изменения. 386 - 487.

4. Соболев Ю.В., Дикань В.Л., Дейнека

А.Г., Позднякова Л.А., "Стратегия предприятия и стратегический менеджмент" - Харьков: Опант. 2002 - 416 с.

5. Управление организацией: Учебник / Под ред. Г. Поршнева, З.П. Румянцевой, Н.А. Соломатина - М.: ИНФРА - М., 2003 - 716 с.

6. Тренев Н.Н. Стратегическое управление: Учебное пособие для вузов. - М.: ПРИОР, 2002. - 288 с.

7. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економічна діагностика. - К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 307 с.

8. Бердникова Т.Б. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности: Учебное пособие: Учебное пособие. - М.: ИНФРА-М, 2002.- 215 с.

9. Євдокимова Н.М. Економічна діагностика / Н.М. Євдокимова, А.В. Кірієнко: Навч. метод. посібник для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2005. - 110 с.

10. Фомин Я.А. Диагностика кризисного состояния предприятия: Учеб. пособие для вузов / Я.А. Фомин. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. - 349 с.

11. Воронкова А.З. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация. Монография. Изд 2-е. - Луганск: Изд-во Восточноукр. нац. ун-та, 2004. - 315 с.

12. Воронкова А.З. Болтоджи В.В. Принятие стратегических управленческих решений на основе диагностики состояния предприятия/Менеджер. - 2005. - № 1. - С. 110-114.

*Рецензент д.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.*

УДК 658:005.332.4

СКЛАДОВІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТНОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ

Кобець С. П., здобувач (УІПА)

У статті досліджено сутність і значення конкурентної стійкості підприємств машинобудування; розглянуті та систематизовані фактори, що впливають на рівень конкурентної стійкості підприємств машинобудування; визначено зміст основних етапів процесу оцінки та підвищення рівня конкурентної стійкості підприємств машинобудування.

Ключові слова: конкуренція, конкурентоспроможність, конкурентна стійкість підприємства, конкурентоспроможність підприємства.

СОСТАВЛЯЮЩИЕ УПРАВЛЕНИЯ КОНКУРЕНТНОЙ СТОЙКОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЙ МАШИНОСТРОЕНИЯ

Кобець С. П., соискатель (УИПА)

В статье исследовано суть и значение конкурентной стойкости промышленных предприятий; рассмотрены и систематизированы факторы конкурентной стойкости промышленных предприятий; определено содержание основных этапов процесса оценки и повышения уровня конкурентной стойкости промышленных предприятий.

Ключевые слова: конкуренция, конкурентоспособность, конкурентная стойкость предприятия, конкурентоспособность предприятия.

THE COMPONENTS OF THE MANAGEMENT BY THE COMPETITIVE SUSTAINABILITY OF THE ENTERPRISE

Kobets S. P., graduate student (UEPA)

The basic nature and the importance of industry's competitive stability are investigated. The author deals with need to improve enhance the stability of enterprise which will permit keep their position in the competition in the future.

The paper proposes a definition of "competitive sustainability of the enterprise", the specific features of this economic category are distinguished: unlike competitiveness which involves only the company's ability to compete and withstand competitors, competitive stability is characterized by the ability of the entity to store their own long-term competitiveness in environment changes.

The paper states that competitive stability should be seen as a result of partial sustainability of all components of this system pertaining to the directional influence on them. The factors affecting the level of sustainability of competitive industry are